

KURJER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 16. Maia V. S. ROKU 1808.

WILNO VS. d. 16 Maia. III. O sposobie wprowadzenia sprawy, o registrach, odkładaniu sprawy i o stawiających. 11. Wpisy po upłynionym terminie obwieszczenia czyni Pisarz lub jego pomocnik, wyraża dzień oddania obwieszczenia wydanego, odebranego przez stronę, lub położonego w iey dobrach, i podług pierwszeństwa w przechodzeniu numer dołącza. 12. Wokanda spraw przybita będzie na drzwiach Sądowych. 13. Dwoiaki jest registr Sądowy, jeden ordynaryiny drugi remissowy. W ordynaryiny mieszczą się sprawy o summy po Jezuickie z Dyplomatow lub lokacyi późniejszey wynikające. W remissowym mają się mieścić sprawy ieszcze niezakończone lub z ogólney rezolucyi albo szczególnego zlecenia Kommissyi Edukacyiney lub skarbowey sądzić zaczęte, lub sądzić miane. Gdyby innego rodzaju fundusze odkryć się miały lub przy były, o których punkt 15 Ukazu 21 Grudnia 1807 roku wyraża, Kommissya wyda rozrządzenie: sprawy zaś o iakąkolwiek posiadłość Edukacyiną przybyłą do funduszow od 1805 roku, należeć także będą do rejestru remissowego. 14 W sprawach rejestru remissowego komunikacya dokumentow od iedney kadencyi do drugiey dozwala się: na drugim terminie pod upadkiem decyduje się. Komunikacyą zaprzysięga od funduszu Plenipotent, a strona przeciwna lub Archiwista, albo obydwu osobiście, przed Kommissyą lub z iey dozwoleńia w innych Aktach. 15. Kto nie stawa na terminie pierwszy raz, niestanę winy płaci, iak za Kondemnatę w naywyższych instancyach. Na drugim terminie sądzi się zaocznie i ostatecznie. 16. Dylacye czyli odroczenia miejsce mieć mogą tylko w następujących przypadkach. (a) Jeżeli podług prawa Plenipotent wnosi w sposobie przepisany przez prawo, że strona nie mogła wykonać przysięgi dla choroby, Sąd raz ieden na odroczenie pozwoi, a przed wprowadzeniem sprawy, strona przysięże iako istotnie była chorą. (b) Gdyby sam Sąd z sprawy poznał potrzebę przypozwaną lub rekwirowania o papiery które nie są złożone, a pokazały się być potrzebnymi. (c) Jeżeli z sprawy okaże się potrzeba przypozwanego niewchodzącego w sprawę. (d) W sprawie nawet w której ieszcze Pozew nie był wydany do Kommissyi edukacyiney, skarbowey lub sądowej, wyznaczoney z Seymu 1775 roku, przed komunikacyą dokumentow wolno jest prosić o odłożenie sprawy. 17. Te wszystkie dylacye iednak raz tylko ieden dozwoleńiami być mogą. 18. Każdy tylko ma Plenipotencyą od strony, wnosi interes na piśmie: odpowiedź nawet komunikują sobie nawzajem pierwey sta-

waiący. Przymówienie się słowne pod żadnym pozorem niebędzie dozwolone. Wniesienia stron są wprzycności chcących się znajdować. 19. Akcessorya wszystkie razem wniesione być mają. 20. Ilacya ad omissa czyni się nieodwłócznie naypóźniej w trzy dni po ogłoszonym wyroku. Cokolwiek tylko załatwione iest Dekretem, to wnosić niewolno i Sąd nie przyjmie.

IV. O sposobie decydowania i ogłaszania wyroku i o kadencyach. 21. Jak tylko skończone zostaną wniesienia; na ustępie nie zostają tylko osoby do składu Kommissyi należące. 22 Jak zacznie się decyzia tak przerwaną być niemoże. 23. Większość decyduje, równość zdań rozwiązuje Prezydujący. Stosownie do Ordynacyi Kommissyi Edukacyiney 1776 roku 30 Listopada, sekretne kreski na żądanie iednego Kommissarza danemi będą. 24. Dwa będą Sentencyonarze, ieden Sądowy drugi Ekonomiczny. Przycności podpisują. Te Sentencyonarze Kommissarze utrzymują: Kommissarze radzący wyręczać ich mogą. 25. Jeżeli spełnienie wyroku, stosownie do punktu 24 Ukazu 21 Grudnia 1807 roku, zawieszają się, tedy Sąd strony tylko uwiadamia, że sprawa iest zawieszona: kiedy zaś Dekret spełnić się powinien, wyrok przeczytany zostaje. 26. Przyłącza się zaraz wskazanie exekucyi dekretow bez potrzeby Dekretu executionis. 27. Do innych Magistratur zwykłym komunikacyi sposobem robi się odniesienie. 28. Trzy będzie kadencyi ordynaryinych: jedna 25 Kwietnia, druga 1 Lipca trzecia 20, Września. Interesta ekonomiczne mniejszey wagi, iak mają być w czasie niekadencyowym ułatwiane, Kommissya w miarę potrzeby da urządzenie.

V. O kosztach prawnych. 29. Ktokolwiek iest pozwanym i wskazanym na płacenie należności, płaci kosztu prawne które zaraz przy Dekrecie Kommissya wymienia. 30. Od każdego wypisu z Akt Kommissyi piszący za Arkusz mający 24 Wiersze na iedney stronicy weźmie złotych trzy. Od Dekretu i pieczęci Kommissyi nie strona nie płaci prócz poszlin. Takową tedy ordynacyą Kommissya Sądowa edukacyina ułożyła, podpisała, do Akt wszelkich przesać przez środki prawem wskazane, tudzież do Szkół i Obywatelow postanowiła. Dan na Sessyi w Zytomierzu 1808 roku 9 dnia Lutego.

Kommissya Sądowa Edukacyina do Litewskich, Białoruskich, i Mińskiej Guberniow przez Jmieni JEGO JMPERATORSKIEY Mości Ukaz dnia 21 miesiaca Grudnia 1807 roku Rządzącemu Senatowi wydany Ustanowiona. Wszystkim Sądóm Ziemi, Grodzkim, Urzędóm, Juracycyom, Magistratom, dóbr po Jezuickich i innych własno-

ści edukacyjnych Possessorom, Szkołom wszelkiego nazwiska i obywatelóm tych Gubernii do wiadomości podaie. 1. Ukaz Monarszy, do tego obwieszczenia przyłączony, zawiera przepisy o dobrach i funduszach edukacyjnych, wyraża jakie są części składające ten fundusz, nakoniec iaka jest władza i obowiązki tey Magistratury. 2. W wykonaniu tego prawa wydała Kommissya dla własnych czynności i dla stron przychodzących porządkowe ordynacyi swoiey postanowienia, które równie drukiem upowszechnione Kommissya przesyła. 3. Ogłaszając Kommissya ku powszechnemu uwielbieniu skutki najłaskawszey dobroci JE-GO JMPERATORSKIEY Mości, że obok naywyższej panowania władzy, stawić raczy troskliwą opiekę swoię bezpieczeństwu własności obywatelskich, i funduszów dla edukacyi narodowej przeznaczonych, w którey pomnożeniu wspierając święte przodków naszych cele, rozciągając zaś zamiary własne do nayodleglejszych pokoleń szczególności, sięga obszernością stosunków wydanego ukazu przeszłe i następne wieki, a tém samém uwiecznia mądrości Rządu swoiego niezrównane chwały i błogosławieństwa. Takie chęci swoiego Monarchy przedsiębiorąc dopełniać z gorliwością Kommissya, w czynnościach swoich Sądowych i Ekonomicznych będzie miała za powinność wszystkie fundusze edukacyjne w dobrach, summach, i wszelkich własnościach, tak z rozrządzenia niegdys Seymu 1775 roku zakończonego po zniesieniu przez Bullę Stolicy Apostolskiej Zakonu XX. Jezuitów, na edukacyę młodzi Kraiowey obróconych, iako też z dóbr i summ, które należały do Zgromadzeń duchownych przez ostatni podział Kraiu Polskiego za granicę odeszłych, a podług Konwencyi tizech Dworów do Jmperium Rossyjskiego przyłączonych, dopiero zaś z daru dobroczynnego Monarchy, funduszowi edukacyjnemu ustąpionych, wysłedzeniem i sprawdzeniem praw na takowe possessye służących, iako też wyrachowaniem zaległości tych funduszów zebrać i wyiaśnić; dobra w zawiadowaniu Uniwersytetu będące i Beneficya duchowne na rzecz tegoż Uniwersytetu oddane przez wspólne z Rektorem ułożenie projektu urządzić, summy funduszowe z iakichkolwiek źródeł wynikłe a przez naturę swoię do massy własności edukacyjney należące, dawniey pod władzą Kommissyi edukacyjney Polskiej administrowane, po części ieszcze dla nieukończonych spraw do odzyskania pozostałe, następnie zaś w zawiadowanie izb skarbowych pod rząd dem dzisiejszym objęte, w kapitałach i procentach, w remanentach przychodach i rozchodach obrachować, też summy, po wydobyciu z ważnych niegodności i zatrudnień w całkowitey zupełności do ustanowień szkolnych przywrócić; Tabellę ogólną wszystkich funduszow edukacyjnych z uporządkowaniem każdych szczegółów na utrzymanie Uniwersytetu Wileńskiego i szkół iego Wydziału ułożyć, stan kassy edukacyjney w stałych i pewnych dochodach ubezpieczony, od kassy skarbowey odosobniony, ażeby wedle praw kraiowych i ukazu Monarszego na żadne inne przedmioty nie

był obróconym, Rektorowi Uniwersytetu dla strzeżenia iego całości pod wiedzą Kuratora i naywyższym dozorem Ministra oświecenia zostawić, sprawy wszystkie własności i osób funduszu edukacyjney niedokończone, z sporow i procederów rozpoczętych teraz będące, iako też nadal przy oświeceniu całej rzeczy wypaść mogące, bądź to z Obywatelami Kraiowemi, bądź też ze skarbem JMPERATORSKIM ostatecznie rozsądzić; Archivum funduszowe, i ułatwienie sposobów zebrania aktów do niego należących urządzić. Reszta późniey.

S. PETERSBURG VS. d. 5 Maia. D. 21 kwietnia znakomita Finlandyi Szwedzkiej twierdza Sweaborg poddała się woysku Rossyiskiemu. J. J. Mość na podziękowanie Panu Zastępów za tak znakomite zwycięztwo z całą familią udał się do Jsakiewskiej cerkwi, gdzie uprzedził Monarchę cały Synod, duchowienstwo, znaczniejsi obywatele posłowie zagraniczni, tłum ludu niezliczony d. 27 kwietnia. Jmperator Jmość iechał konno otoczony Generałami świty swoiey; familia Jmperatorska w bogatych ekwipażach, cała gwardya konna i piesza z artylleryą, i półki armuskie stojąc w paradzie czyniły honory iadącym przyzwoite. Po zakończoném nabożeństwie gdy śpiewano Te Deum, w twierdzy ognia dawano z armat, woysko strzelało po trzykroć z ręczney broni. Z cerkwi J. J. Mość udał się do monumentu Piotra I, u którego podnóżka gdy stanął z Cesarzewiczem W. X. Konstantynem, woyska przechodząc w paradzie oddawały uczciwość Monarsze i monumentowi. Wieczorem całe miasto oświecono. Tym sposobem oddane zostały dzięki Naywyższemu Panu, a Piotrowi W. cześć należna, iako temu który podbił częstkę Finlandyi, przez prawnuka iego Jmperatora Alexandra, który całą prowincyą zawoiował.

W nadgrodeę zasięg otrzymali 12 letnią arendeę: tainy konsyliarz Bem woytowstwo Miezewickie, starostwo Lisowickie, małą Przewłokę, i Wiacewicze w Słonimskim; GM. X. Szachowski starostwo Bahrymowickie w Rzeczyckim; GM. Lambert starostwo Purwianskie w Szawelskim; GM. Micki starostwo Giedziańskie i dzierżawę Pławskinie w Telszewskim; GM. Lwow starostwo Niemonoyckie w Trockim i dzierżawę Gudakemie, wszyscy bez płacenia kwarty, i po ustaley dzierżawie terazniejszych possessorów; co niżeli nastąpi, tymczasem z nich każdy pewny dochód ze skarbu odbierać będzie. GL. Bardakowi r. 1795 dane były prawem dożywotniem Kościeniewicz czyli Czerwonydwor; teraz dożywocie przemienia się w 12 letnią dzierżawę.

Wice Admiral Sariczew będzie kommandantem Sweaborgskiego portu; GM, Bułatow kommandantem Sweaborga; GM. Woronow kommandantem artylleryi tamże. GM. Otto Szefem Kurlandzkiego półku dragonii; GM. Repniński Tiraspolskiego.

PARYZ d. 30 kwietnia. Donieśliśmy niedawno, co Hiszpani przychylni X. Pokoiu, albo

przynajmniej którzy nie są jego nieprzyjaciółami, o nim rozumieją i piszą, zbijając rozrzucane od przeciwników pogłoski; teraz kładniemy co o nieszczęśliwym człowieku, przyszłych losach jego, co o zaszłej rewolucyi, tej przyczynach, skutku, i końcu w Bayonne rozumieją.

Spodziewamy się, piszą z Bayonne, wkrótce być świadkami zdarzeń bardzo ważnych, którym podobnych niewiele okazują dzieje ludzkie, sprawa jest wielka, strony dostojne, obrany pośrednik poważny; zgadnąć nie można z pewnością skrytych zamiarów Napoleona; łatwo jest cokolwiek wnioskować o przyszłych iakie da wyrokach, temu który sposob myślenia i postępowania Monarchy Francuzkiego zważał ciągle i pilnie. Rozruchy gminne rowolucyą Francuzką zaczęły; tych używali długo Jakobini, gdy chcieli naygorsze bezprawia zamienić w prawo; podobne rozruchy skutek podobny w drugich krajach sprawiły; to samo stało się u Hiszpanów. Takie rozruchy naybardziej starał się potłumić Napoleon, iako wzruszające porządek i spokojność narodową, od nich naybardziej usiłował odwieść i oduczyć Francuzów. Kto ich jest sprawcą? domyślić się nie trudno; Mocarstwo zamorskie, z lądu wywołane, widzi niepodobieństwo zyskania dawnego wpływu dla siebie, dopóki nie zasieje ziarna niezgody w pałacach Królewskich, umysłów gminnych nie zburi przeciw prawney zwierzchności. To Mocarstwo czyliż rzeczywiście nie należy do terażniejszego w Hiszpanii zamieszania?

W tym narodzie wszystko zdawna przeciwiało się Anglikom. Król był niewzruszony w przywiązaniu do Francuzkich interessów, i przyiaźni dla autora wielkiego związku, który przysiągł wolność morzu i żegludze przywrócić. Pierwszy Minister iego X. Pokoju był uznany za gorliwego stronnika politycznych z Francyą związków, które Hiszpańskiemu Królestwu zaręczały pokoy wiekuisty, obiecując w przyszłości już blizkiey zwrot czasów kwitnących. Narod Hiszpański wspierał mądre zamiary swoich rządów cierpliwem znoszeniem klęsk woyny przypadkowych, iakie czasem iemu zadawali Anglicy, w przerwie handlu, najeżdżaniu osad zamorskich. Zgadzało się z interessem Brytańni W. taki dwor i narod zakłócić; środki na ten koniec użyte nie są dotąd wiadome. Rzecz jest podobna do prawdy, że pierwsze ogniwo tego łańcuha znaleźć się może w onym śpisku Escurialskim odkrytym w miesiącu Pazdzierniku r. 1807; którego sprawców chciał naprzód ukarać Karol 4, lecz później wszystkim przebaczył.

Od onego czasu dwór Madricki był widowskim smutnym i bolesnym dla Hiszpanów i postronnych; domowa niezgoda w panującej familii wkożeniona i głośna obudziła partye uspijone; tysiączne powieści biegać zaczęły w narodzie o pierwszym Ministrze X. Pokoju, który wprawdzie władzy naywyższej onemu poruczoney nigdy nie użył na szkodę oyczyzny, mógł iednak czasem na złe iey używać, nie iak słusność ścisła kazała. Obląkano więc opinią narodu; człowiek którego

upadku i zguby Anglia pragneła, oskarżony został że chciał przedać nieprzyjaciółom Hiszpańskie porty, a flott koronnych użyć do haniebney ucieczki, do której Dóm Burboński zniewolić postanowił. Te powieści służyły naprzód za pobudkę następującym rozruchom, później nowemi przydatkami powiększone, bunt usprawiedliwić miały; skutek ich ten iest, że świat zdumiały uyrzał z pogorszeniem oycza zakrzywdzonego przez syna i z tronu zepchniętego.

Tak chciał rozum i przyrodzenie, żeby cnotliwe serca oświadczyły się gorliwie za Karolem 4 i Ministrem iego przyjacielem. Wierzyć temu rozsądny nie będzie, żeby ten Monarcha i X. Pokoju nagle, bez przyczyn i pobudek odstępując dawney polityki swojej, przez niepojęte obląkanie zamienili udzielność na niewolę, poddali się w moc Angielską, i na okrętach tego narodu zeglując do nowego świata, w Mexico i Peru żyjąc pod opieką Jerzego 3, prawdziwemi byli iencami Brytańnow. Gdziekolwiek obralby mieszkanie Karol 4, nigdzie mieć nie mógł władzy, udzielności, znaczenia, powagi, prawdziwey wolności. Chciał, mówią, X. Pokoju niezmierny swój majątek unieść z Hiszpanii. O iakże w niepewney ręce złożyłby mniemane owe 600 millionów zebrałney gotowizny, powierzając wszystko Anglikom.

W Londynie więc naypodobniey szukać trzeba początku i źródła tych rozruchow świat gorszących. Anglicy w Europie dokazywać chcieli, co czynią codziem bezkarnie w Indyi, buntując synów przeciw rodzicom i krewnym, a żeby z ich rozróżnienia korzyść odniosła kompania wschodnia. Czytajmy o tém naynowsze pisma przez samych Anglików wydane, i zliczmy iestli można buntuy gminne, zbrodnie domowe, których sprawcami są Anglicy, z których ieszcze przechwalać się śmieją. Słowem rewolucya w Araniuez sprawiona w niczem nie różni się od onych, które codziem mieszaią spokojność Indyjskich Xiążąt w mieszkaniu ich własnym. Podobno czas iest niedaleki, że Anglicy nie będą mogli rozwiać wynalazków niesprawiedliwey polityki nad brzegami Jndu i Gangesu; niżeli to stanie się na wschodzie Azyi, iest czuwająca Opatrzność w Europie, która hamuje fakcy, powściąga intrygi skryte w zaciszu domowym, karze rozruchy gminne, które Brytańnia W. tak długo roznosi po tym lądzie nieszczęśliwym.

Dey Algerski coraz gwałtowniey z Europey-
czykami postępuje. Nie dawno do rządu przystąpił, inwestytury od Sultana nie odebrał, pewnym nie iest wierności woysk swoich, wplątany w niepomyślną woynę z Beiem Tunetu, czyni iednak i mówi do narodów, iakby wszystkie iemu holdowały. Zalecił Konsulom Szwedzkiemu, Duńskiemu, Hollenderskiemu przynosić podarki, Amerykańskiemu złożyć 18 t. piastrów niby nagrody za 9 Algerczyków poymanych przez okręt Rptey; i do morza wrzuconych gdy korsarz miał z nim zaczynać walkę. Konsul Szwedzki zgodził się na żądanie; inni do pałacu zawołani oświadczyli, że nic dać nie mogą dopóki rozkazu od

swoich rządów nie odbiorą. Dey pogroził, iż jeśli wkrótce nie uczynią zadość woli jego, wszystkich z familiami każe okuć w kaydany, i do robot odesłać. Amerykańskiemu dał na wybór, zaliczyć sumę; albo zwrócić 9 Algierczyków, czy może wydać 9 Amerykanów, którzy natychmiast powieszonemi być mieli. Konsul Duński przekładając stan dzisiejszy kraju swojego, donosił że okręt podarki niosący dla Deia przez Anglików jest poymany, co zaświadczył Konsul Brytanii W; proszono więc o małą przewłokę, ale Dey porwał i zabił mówiącego Ministra w pałacu, i do więzienia zawlecz w śród urągania zbojeckiego gminu. Nieszczęśliwy człowiek dzwigał kaydany 60 funtów ciężkie, zmieszany z tłumem niewolników; odwiedzającym przyjacielom stawiał się wesoły, żonę i 5 dziecię wzdłom ich polecając. Przeciążony prośbą wszystkich Konsulów Dey kazał uwolnić Duńskiego, który już do robot publicznych był użyty. Niema żadney pewności, ażeby gwałt podobny nie ponowił się w każdej chwili. Niewolników Europejskich w Algerze ucisk jest wielki; 450 Portugalczyków trzymają zamkniętych, którym ponieważ dwór Lisboński dawno żołdu nie przysyłał, a Dey nic nie dawał, wszyscy okropney nędzy doznają. Oficyerowie z matkami równie cierpieć przymuszeni. Nie mniej stan jest opłakany wielu Neapolitańczyków. Dey ma nadzieję na wstępie kampanii przyszłej zdobyć Tunis, i liczbę niewolników swoich pomnożyć 3 t. których spodziewa się znaleźć w tém mieście; dopiero za wszystkich ma postanowić okup najwyższy. A ponieważ ulegając okolicznościom na żądanie Imperatora Napoleona musiał puścić na wolność ludu nie mało, zdaie się iż nadgradzając sobie szkodę tém bardziej uciska cudzoziemców.

Senator Lucian Buonaparte Rzym opuściwszy przejeżdżał przez Florencyą, iak słyhać do Bayonne; gdzie już miał stanąć. Akademia Lisbońska G. Junot X. Abrantes członkiem swoim obrała. O uwolnienie Konsula Duńskiego imieniem kolegów mówił do Deia Francuzki. Wyrokiem w Bayonne pisany rozkazał Napoleon, że ponieważ Kongres handel narodu swego zupełnie zawiesił, wszystkie więc okręta Amerykańskie iakby z portów Angielskich wychodzące mają być w sekwestr brane. Do wojsk w Hiszpanii będących kazano przyłączyć jeszcze 50 t. żołnierza ze Włoch wziętego; do tey zaś krainy mają przeysć półki niektóre ze Szląska.

COPPENHAGA d. 1 Maia, Jest wiadomość, że d. 22 kwietnia dywizya wojsk Szwedzkich wtargnowszy do Norwegii, zwyciężoną została pod Blakiar; 5 Oficyerow, 300 żołnierzy zabranych w niewolę Norwegianów do Christianii odesłali. Doniesienie przez Szwecyą odebrane jest ważniejsze; po długich sporach w Parlamencie Brytaniskim Opozycya dokazała, iż wojska tego narodu przeznaczone do północney wyprawy już na flotę zabrane i wyisčia pod żagle blizkie, posilakować nie będą Gustawa Adolfa, lecz w domu na obronę własnego kraju zostając, już na ląd miały wysiadac.

Zboże u nas jest bardzo tanne; żywności dostatek. Z rozkazu rządowego wyszła odpowiedź na manifest wojenny Króla Gustawa Adolfa; tego pisma osnowę później umieścimy. Flotty nieprzyjacielskie blizko brzegów Duńskich krążące nic dotąd nie przedsięwzięły; potęga ich coraz powiększając się nowo przybywającemi okrętami. Kapitan Jessen z Gothenburga donosi, że z nim i towarzyszymi jego dobrze obchodzą się nieprzyjaciele, wszystkim Oficyerom szpadę zostawiono. Marszałek Bernadotte mieszka w Fionii; jeden z Generałów jego był temi d. w Coppenhadze, ztąd do Cronenburga pośpieszył. Karność żołnierzy Francuzkich i Hiszpańskich wychwalają mieszkańcy Duńscy.

LONDYN d. 18 kwietnia. Do wyspy Madery tak wielu Portugalczyków oyczyzną własną opuszczających przybyło, że Gubernator Angielski G. Beresford utrzymać wszystkich nie mogąc, część znaczną do Brezylji odsyłać musi. Biegająca pogłoska, że nasze wojska wyspę Hiszpańską Teneriffa opanowały; lecz rząd milczy o tey zdobyczy; podobnym sposobem wątpiemy o przypadku zdarzonym w Buenos Ayres zwycięzcy G. Liniers; ten niewiadomo z jakich pobudek miał być aresztowany przez Hiszpanów, którzy papiery jego zapieczętowali; jeśli tak jest, przypisać trzeba nieszczęście rycerza domowey rewolucyi Hiszpańskiej. Miasto Ceuta miało być szturmowane przez Anglików; lecz gdy wodzowie na wyprawę posłani uyrzeli, że załoga Hiszpańska liczy więcej 6 t. żołnierza, a twierdze opatrzone przyzwoicie do obrony, zaniechali przedsięwzięcia, na inny czas odkładając, gdyż W. Brytannia wspomnianego miejsca potrzebuie, żeby morze śródziemne mogła trzymać zamknięte.

Kupcy nasi do wtargnienia Francuzkiego handluicy w Portugallii, prośbę podali Parlamentowi, żądając ze skaibu nadgrody za szkodę poniesioną przez nagłe przerwanie kupieckich interesów, uwożenie towarów, zostawienie w mocy nieprzyjacielskiej niektórych. Odpowiedzi żadney nie dano dla tey zapewne przyczyny, że kupcy bogaci bez rządowego wsparcia mogą swoje interesa utrzymać w kwitnym stanie. Z rachunków przez Ministra wojennego złożonych w izbie niższej widzimy, że w roku terazn. utrzymanie wojsk regularnych kosztuje narodowi naszemu 17 millionów Sterlingów, milicyi zaś blizko 3 millionów. Powątpiwiają niektórzy, żeby ochotnicze korpusy do 300 kilkudziesiąt t. liczone od rządu były dopełnione; co jednak dziś nie jest naytrudniej, gdy wielu fabrykantów czeladź swoją bez pracy i zarobku nie chcąc utrzymywać domów odesłali. Lord Howe na miejscu zmarłego G. Lake został Gubernatorem w Plymouth. Umarł w stolicy naszej weteran 87 letni Kempfenfeldt rodem z Szwecyi, brat sławnego Admirala, który wiele znakomych przysług uczynił Anglii oyczyźnie przysposobioney, r. 1782 z okrętem Royal George od 110 armat przypadkowo utonął w Portsmouth.